

KEND DIN BYGGEVARE

FABRIKANT
IMPORTØR
DISTRIBUTØR

Denne vejledning stiller skarpt på fabrikanter, importører og distributører af byggevarer og de forpligtigelser, der følger med, når byggevarer fremstilles, markedsføres og sælges i EU.

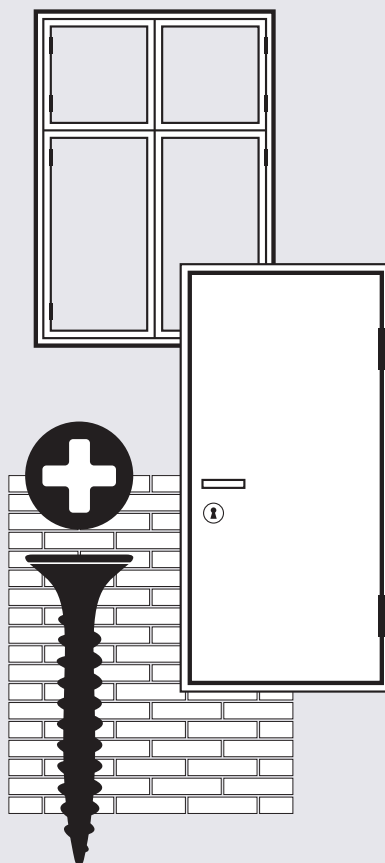
CE-mærket kort fortalt

Hvilken aktør-
rolle har du ift.
byggevarer?

Op mod 80 %
af alle byggevarer
skal CE-mærkes

Det betyder
begreberne og
forkortelserne

Fabrikantens
Importørens
Distributørens
Forpligtigelser

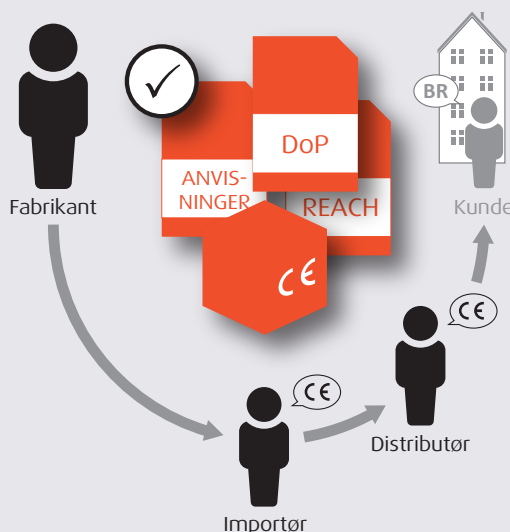
1. udgave, November 2016

**CE-mærket er
hverken et
kvalitetsstempel
eller en
godkendelse**

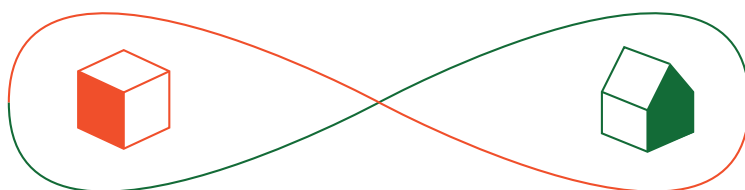
Genbrug og
genanvendelse
af byggevarer

Skabeloner
til CE-mærke
og ydeevne-
deklaration

CE-mærkning
fra start
til mål

CE

Et produkt eller et system er en byggevare - i byggevarereforordningens forstand - når den fremstilles og bringes i omsætning med henblik på, at det skal indgå varigt i et byggeri eller dele heraf, og hvis byggevarens ydeevne har indflydelse på byggeriets ydeevne for så vidt angår de grundlæggende krav til byggeriet.

Op mod 80 % af alle byggevarer skal CE-mærkes. Formålet er, at handel på tværs af EU's landegrænser bliver både nemmere og billigere.

Denne vejledning stiller skarpt på fabrikant-er, importører og distributører af byggevar-er og de forpligtigelser, der følger med, når byggevarer fremstilles, markedsføres og sælges i EU.

Vejledningens indhold

CE-mærket kort fortalt	4
Hvilken aktørrolle har du ift. byggevarer?	5
CE-mærkning fra start til mål	6
CE-mærket er hverken et kvalitetsstempel eller en godkendelse	8
Ikke alle byggevarer skal CE-mærkes!	9
Undtagelserne for CE-mærkning	9
hEN - Harmoniserede Europæiske Standarder	10
ETA - Europæiske Tekniske Vurderinger	11
Eurocodes og nationale annekser	12
Byggevarer underlagt flere direktiver	13
Genbrug og genanvendelse af byggevarer	14
Fabrikantens forpligtigelser	16
Den bemyndigede repræsentants forpligtigelser	17
Krav, som fabrikanter af byggevarer skal opfylde	18
AVCP-systemer til vurdering og kontrol	19
Importørens forpligtigelser	20
Distributørens forpligtigelser	22
Private labeling / Privat varemærke	23
CE-mærkning og ydeevnedeklaration (skabeloner)	24
Markedskontrol af byggevarer	26
Det betyder begreberne og forkortelserne	27
Her finder du mere viden	28

CE-mærket kort fortalt

CE-mærket kan beskrives som en byggevares varedeklaration og skal ledsages af dokumenter, hvor byggevarens ydeevne præsenteres. Når en byggevare er CE-mærket, kan den markedsføres og sælges frit i hele EU.

Byggevarerforordningen kræver, at følgende information følger med byggevaren fra fabrikant til kunde:

- **Selve CE-mærket, inkl. væsentlige ydeevner og referencer,**
- **en ydeevnedeklaration / DoP - Declaration of Performance,**
- **anvisninger, f.eks. i form af en brugsanvisning, monteringsvejledning og sikkerhedsoplysninger,**
- **og i helt særlige tilfælde et sikkerhedsdatablad jævnfør REACH-forordningen.**

REACH er betegnelsen for EU's forordning vedrørende registrering, vurdering, godkendelse og begrænsning af kemikalier i EU. REACH fastsætter pligter for virksomheder i EU, der producerer, importerer, distribuerer eller anvender kemiske stoffer eller blandinger heraf.

Alle dokumenterne skal følge byggevaren fra fabrikanten via en evt. importør og distributør til kunden, f.eks. entreprenører, byggetekniske rådgivere og kunder / bygherrer.

CE-mærket (se s. 24) giver sammen med ydeevnedeklarationen (se s. 25) et overblik over byggevarens evne til at præstere eller yde efter en given hensigt.

I Danmark skal ydeevnedeklarationen formuleres på enten dansk eller engelsk.

CE-mærkningen skal som udgangspunkt sidde på byggevaren. I nogle situationer, kan CE-mærkningen dog anbringes på emballagen eller stilles til rådighed i medfølgende dokumenter. Når ydeevnedeklarationen videregives kan det ske elektronisk, f.eks. i form af en henvisning til en hjemmeside.

Kravet om CE-mærkning følger af EU's byggevarerforordning (CPR), når en byggevare er omfattet af en harmoniseret standard (hEN) for byggevaretypen eller en frivillig ETA (Europæisk Teknisk Vurdering) for den konkrete byggevare.

Byggevarer, der ikke er underlagt en hEN eller ETA, må ikke CE-mærkes. I disse tilfælde kan fabrikanten enten søge om at få en frivillig ETA, så byggevaren kan CE-mærkes, eller vælge at markedsføre og sælge byggevaren uden CE-mærkning.

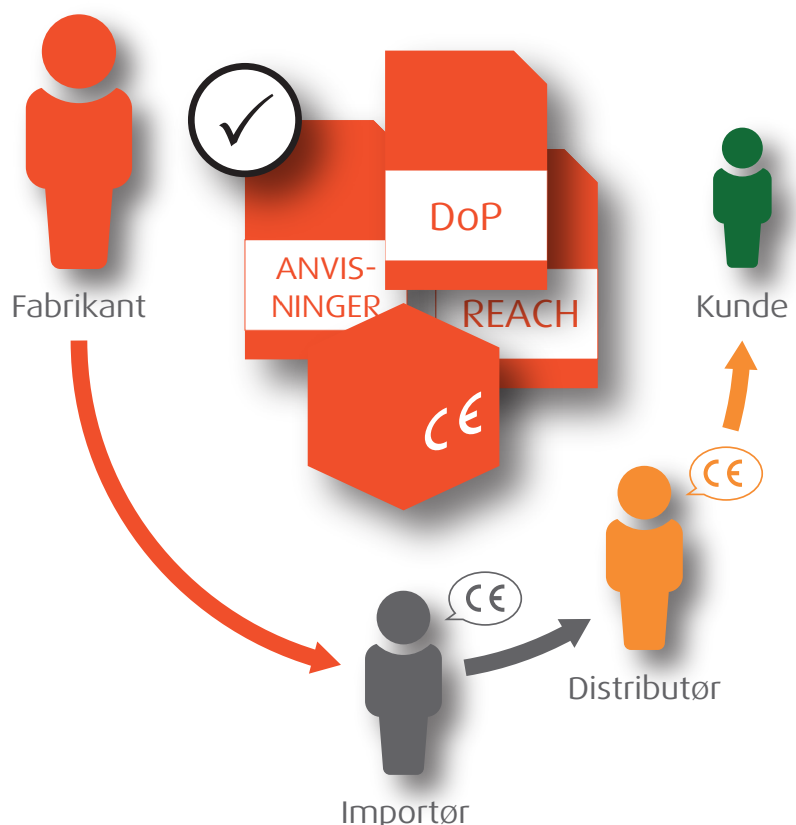
At en byggevare er CE-mærket, er ikke ensbetydende med, at den må anvendes i et hvilket som helst byggeri eller anlægsarbejde i Danmark.

Der kan være nationale byggebestemmelser, der stiller særlige krav til byggevaren i forhold til byggeriets eller anlægsarbejdets konkrete anvendelse.

Her kan CE-mærket og ydeevnedeklarationen gøre det lettere for kunden at vurdere, om den konkrete byggevares egenskaber gør den egnet til en bestemt anvendelse i byggeriet, og om byggevaren ved bestillingsarbejder er i overensstemmelse med kundens bestilling.

Ydeevnedeklarationen er grundlaget for CE-mærkningen. Når en fabrikant CE-mærker en byggevare, står fabrikanten således inde for, at byggevarens ydeevne er i overensstemmelse med den deklarerede ydeevne, og at byggevaren er udarbejdet ved brug af en harmoniseret standard eller ETA.

For nogle typer af byggevarer kræves det, at et prøvnings- og / eller certificeringsorgan (notificeret organ) deltager i processen som supplement til fabrikantens egen produktionskontrol (se s. 18-19).

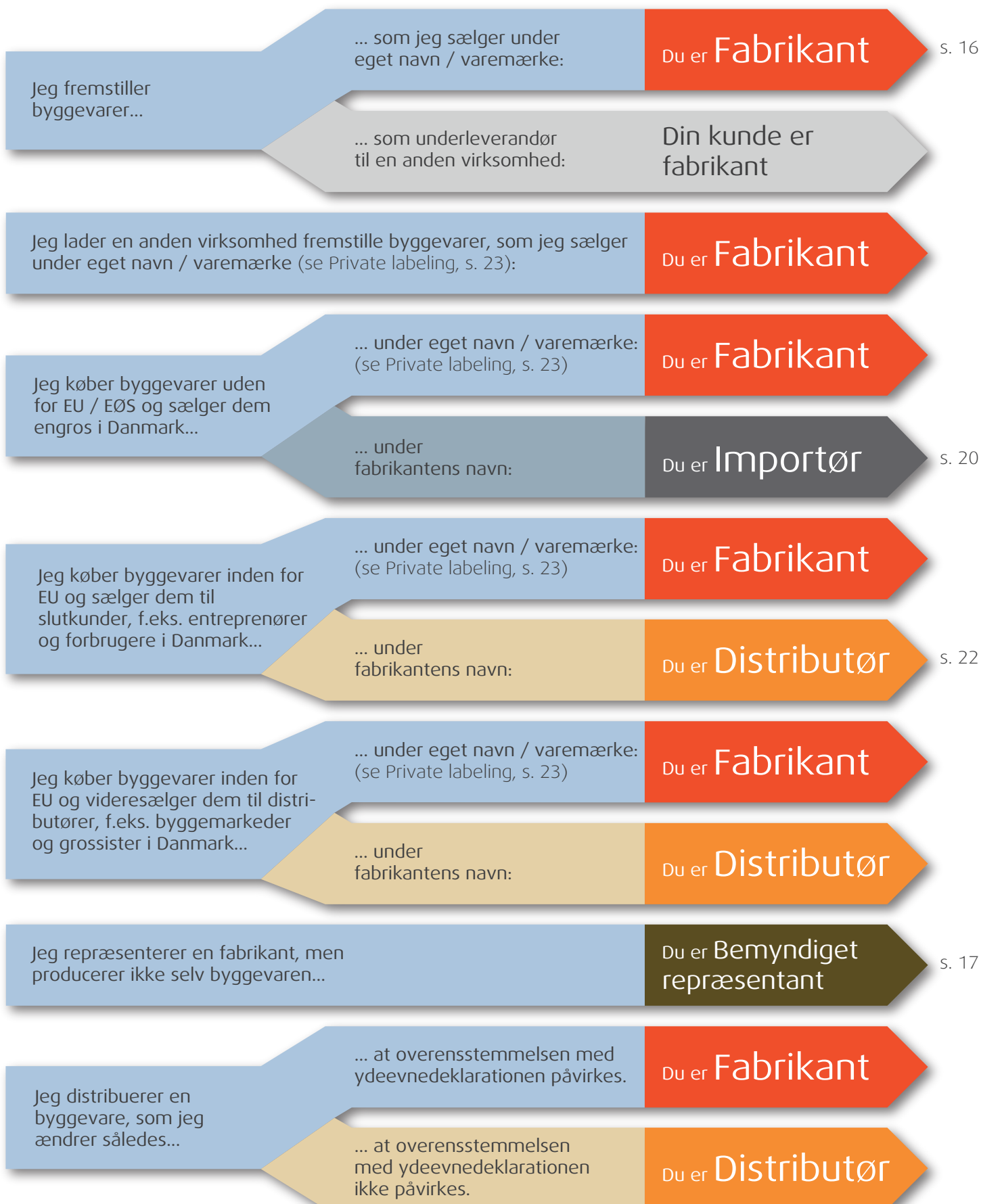

Hvilken aktørrolle har du ift. byggevarer?

Byggevarereforordningen definerer fire typer af erhvervsdrivende, som har ansvar for, at byggevarer, der er underlagt en harmoniseret standard eller en ETA, sælges med

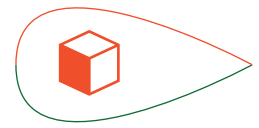
den lovpligtige ydeevnedeklaration og CE-mærkning. De fire typer er fabrikant, importør, distributør og bemyndiget repræsentant. Diagrammet nedenfor kan hjælpe dig

med at afklare, hvilken aktør du er - og dermed dine forpligtigelser iht. byggevarereforordningen.

CE-mærkning fra start til mål

LOVKRAV TIL BYGGEVARER

Byggeloven

Markedskontrolbekendtgørelsen

Byggevevareforordningen

Fabrikant

Læs om fabrikantens forpligtigelser på s. 10

START

1

Afklar om dit produkt er en byggevare

Dit produkt eller system er en byggevare - i byggevevareforordningens forstand - når den fremstilles og bringes i omsætning med henblik på, at det skal indgå varigt i et byggeri eller dele heraf, og hvis byggevevarens ydeevne har indflydelse på byggeriets ydeevne for så vidt angår de grundlæggende krav til byggeriet.

2

Afklar om der findes en harmoniseret standard for dit produkt

På Byggevevareinfo.dk kan du danne dig et overblik over de gældende harmoniserede standarder og hvilke byggevevare der er obligatoriske at CE-mærke. Det er dog altid en god idé, at opsøge konkret rådgivning og det betaler sig ofte at søge rådgivning om regler tidligt i processen. Det kan lette dig for en del arbejde og give dig større tryghed.

Hvis der ikke findes en harmoniseret standard (hEN) for byggevevaren må den ikke CE-mærkes, og du kan umiddelbart bringe byggevevaren på markedet iht. almindelige betingelser for markedsføring og salg af produkter. Hvis du alligevel gerne vil CE-mærke dit produkt, kan du frivilligt få udarbejdet en ETA (Europæisk Teknisk Vurdering) specifikt for dit produkt. Med en ETA kan du CE-mærke din byggevevare (se s. 11).

3

Sæt dig grundigt ind i dine forpligtigelser og de gældende lovkrav

- Den harmoniserede standard (hEN) eller ETA + EAD (se s. 10-11)
- Byggevevareforordningen (se bl.a. s. 16-19)
- Andre direktiver, som din byggevevare eller dele heraf evt. er underlagt (se s. 13)
- Bygningsreglementet (se bl.a. s. 12 og s. 14-15)
- Markedskontrolbekendtgørelsen (se s. 26)

Læs om AVCP-systemet på s. 19

1+ 1 2+ 3 4

4

Afklar hvilket AVCP-system, dit byggevevare er placeret i

AVCP = System til vurdering og kontrol af ydeevnens konstans. Der anvendes fem forskellige systemer, som betegnes: 1+, 1, 2+, 3 og 4 (se s. 18-19).

5

Udfør opgaverne iht. AVCP-systemet

For at kunne CE-mærke byggevevaren skal fabrikanten altid have en egen produktionskontrol (FPC), der lever op til kravene i den relevante harmoniserede (hEN) standard eller ETA.

6

Fabrikér din byggevevare iht. hEN / ETA

7

Udarbejd og underskriv DoP / ydeevnedeklarationen (se s. 25)

8

Udarbejd og anbring CE-mærket på byggevevaren (se s. 24)

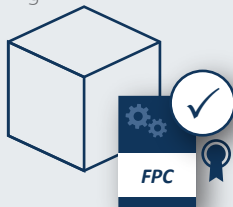
9

Udarbejd anvisninger og sikkerhedsoplysninger

10

Bring din byggevevare på markedet

- Typeprøvning / Typeberegning
- Stikprøver
- Attest / Certifikat

For visse byggevevare kræves, at et prøvnings- og / eller certificeringsorgan deltager i processen som supplement til fabrikantens egen produktionskontrol.

Notificeret organ

LOVKRAV TIL BYGGERI

Byggeloven / Vejloven
Bygningsreglementet / Anlægslove

Bygningsdirektivet
Energieffektiviseringsdirektivet
Ecodesigndirektivet
VE-direktivet

Se også vejledningen målrettet bygherrer, rådgivere og entreprenører

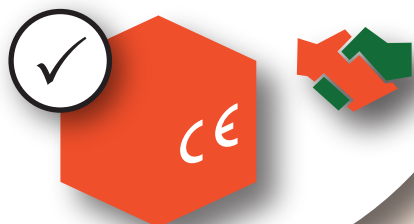
At en byggevare er CE-mærket, er ikke ensbetydende med, at den må anvendes i et hvilket som helst byggeri eller anlægsarbejde.

Nogle byggevarer skal også leve op til nationale byggebestemmelser, der stiller særlige krav i forhold til den konkrete anvendelse.

Dimensionering af de bærende konstruktioner skal f.eks. ske på grundlag af Eurocodes med tilhørende danske annekser, jf. bygningsreglementet. (se s. 12)

CE-mærke, ydeevnedeklaration (DoP) og anvisninger, skal følge byggevaren fra fabrikanten, via en evt. importør og distributør, til kunden.

Distributør

Læs om distributørens forpligtigelser på s. 22-23

Importør

Læs om importørens forpligtigelser på s. 20-21

CE-mærket er hverken et kvalitetsstempel eller en godkendelse

CE-mærket sikrer, at byggevarernes egenskaber er deklareret på en ensartet måde, så de frit kan handles på det europæiske marked uden nye krav om national prøvning og godkendelse.

CE-mærket kan derfor ikke betragtes som et kvalitetsmærke eller en godkendelse af byggevareren. CE-mærket for byggevarer fortæller heller ikke noget om, hvorvidt byggevareren er egnet til en bestemt anvendelse i byggeriet.

At en byggevarer er CE-mærket, er ikke ensbetydende med, at den må anvendes i et hvilket som helst byggeri eller anlægsarbejde i Danmark. Der kan være nationale byggebestemmelser, der stiller særlige krav til byggevareren i forhold til byggeriets eller anlægsarbejdets konkrete anvendelse.

I Danmark har de nationale regler udspring i Byggeloven på byggeområdet

og Vejdirektoratets samt Banedanmarks regler på vej og baneområdet.

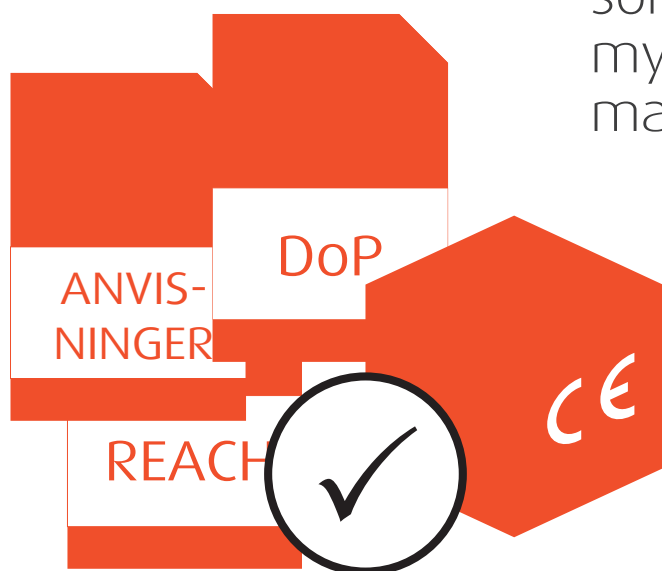
Byggeloven er en rammelov, som formulerer det overordnede formål med lovgivningen på byggeområdet, og som giver mulighed for - via bygningsreglementet - at stille konkrete nationale krav til byggeriet.

Dimensionering af de bærende konstruktioner skal f.eks. ske på grundlag af Eurocodes med tilhørende danske annekser. Læs mere om de nationale annekser på side 12.

Endelig, kan kunden stille krav, der går videre end direktivernes eller forordningernes krav.

Det er altid bygherrens ansvar at sikre, at et byggeri eller anlægsarbejde til enhver tid er lovligt og lever op til de gældende lovkra

CE-mærket kan opfattes som en tillidsaftale mellem myndigheder, erhvervsliv og markedet for byggevarer.

Ikke alle byggevarer skal CE-mærkes!

Omkring 20 % af alle byggevarer er ikke omfattet af en harmoniseret standard (hEN) eller en frivillig ETA.

Det betyder, at byggevarerne ikke må CE-mærkes, og at de umiddelbart kan bringes på markedet iht. almindelige betingelser for markedsføring og salg af produkter.

Læs mere om betingelserne i "Bekendtgørelse om markedsføring, salg og markedskontrol af byggevarer, BEK nr 688 af

17/06/2013. Bekendtgørelsen omfatter alle byggevarer, der bringes i omsætning eller gøres tilgængelige på markedet.

Byggevarer, der ikke er omfattet af en harmoniseret standard, skal leve op til nationale byggebestemmelser, der stiller særlige krav i forhold til den konkrete anvendelse.

Hvis fabrikanten alligevel ønsker, at CE-mærke byggevarerne, skal der søges om at få udstedt en frivillig ETA. Med en ETA kan byggevarerne CE-mærkes.

Hvis byggevarerne falder uden for en harmoniseret standards anvendelsesområde, f.eks. fordi der bruges en råvare, der ikke er indeholdt i standarden, eller byggevarerne er en nyudvikling eller et system, kan der ligeledes søges om en ETA. Læs mere om ETA'er på side 11.

Undtagelserne for CE-mærkning

1 Hvis der ikke findes en harmoniseret standard for byggevarerne

Når der ikke findes en harmoniseret standard, som dækker byggevarerne eller byggesystemet. Hvis du alligevel gerne vil CE-mærke din byggevarer, kan du som fabrikant søge om at få udstedt en ETA for den konkrete byggevarer. På baggrund af ETA'en, kan byggevarerne CE-mærkes.

Når en specifik byggevarer ikke er omfattet af en harmoniseret standard, selvom der findes en harmoniseret standard for byggevarertypen. F.eks. findes der en harmoniseret standard for tagsten af beton og ler, men ikke for tagsten af plast. Tagsten af plast ligger således uden for standardens anvendelsesområde og må ikke CE-mærkes. I så fald kan du søge om at få udstedt en ETA.

Når den standard, der er udset til at blive harmoniseret, endnu ikke er færdig, eller der endnu ikke er afgivet bestilling fra EU-Kommissionen til CEN (Den Europæiske organisation for standardisering) på udarbejdelsen af en standard. I så fald kan du søge om at få udstedt en ETA.

Når der ikke kan opnås enighed på europæisk plan, f.eks. om udformningen af et mandat til CEN med henblik på fastlæggelse af en harmoniseret standard for en byggevarerstype. I så fald kan du søge om at få udstedt en ETA.

2 Hvis byggevarerne kan undtages i henhold til byggevarereforordningens artikel 5

Der findes tilfælde, hvor det efter byggevarereforordningens artikel 5 kan undlades, at der udarbejdes en ydeevnedeklaration, selvom byggevarerne er omfattet af en harmoniseret standard. I praksis er undtagelsesbestemmelserne meget snævre. Det kan f.eks. være, hvor byggevarerne fremstilles efter gamle traditioner for at indgå i en historisk bygning.

hEN - Harmoniserede Europæiske Standarder

EU-kommissionen skønner, at de harmoniserede standarder dækker 75-80 pct. af alle byggevarer indtil videre.

20-25 pct. af byggevarerne må således ikke CE-mærkes, med mindre der er udstedt en ETA for den konkrete byggevarer.

En harmoniseret europæisk standard er et dokument der angiver regler, vejledning eller karakteristiske træk ved aktiviteter eller ved resultaterne af disse, til brug for en fælles og gentagen anvendelse. Hensigten er at opnå optimal orden i en given sammenhæng, f.eks. i forbindelse med produktionen af byggevarer.

De harmoniserede standarder har særligt Anneks ZA til fælles. Anneks ZA er et informativt anneks, som angiver hvilke krav der gælder for deklarering af byggevarers ydeevner.

Standarder harmoniseres gennem offentliggørelse i EU-Tidende. Hermed gøres [dele af] standarden bindende. Man skal være opmærksom på, at det er den version af en standard, som er offentliggjort i EU-Tidende, der er den gældende.

Selvom CEN - Den Europæiske organisation for standardisering - har udarbejdet en revideret standard er den ikke gældende, før den er offentliggjort i EU-Tidende, og man skal derfor benytte den tidligere version.

Arbejdet med at udarbejde en standard foregår i regi af CEN med deltagelse fra standardiseringsorganisationerne i de enkelte lande. I Danmark er det fonden Dansk Standard (DS), som fungerer som national standardiseringsorganisation.

DS er medlem af CEN, som varetager standardiseringsarbejdet på europæisk plan. DS står for, at implementere alle europæiske standarder og i visse tilfælde oversætter DS de europæiske standarder til dansk.

I referencen til en standard er EN anført foran standardens referencenummer og en udgivelsesdato. DS/EN refererer således til Dansk Standards danske oversættelse af standarden eller til deres udgivelse af den engelske udgave.

Der findes omkring 450 harmoniserede standarder for byggevarer i Europa.

På www.byggevarerinfo.dk kan du danne dig et overblik over de gældende harmoniserede standarder og hvilke byggevarer der er obligatoriske at CE-mærke. Her kan du også se, hvilke byggevarer der i fremtiden vil være omfattet af krav til CE-mærkning.

Engelske udgaver af de harmoniserede standarder kan købes online hos de forskellige nationale standardiseringsorganisationer.

Danske udgaver af harmoniserede standarder kan købes i Dansk Standards webshop.

En harmoniseret europæisk standard er bygget op omkring otte kapitler og et antal annekser, herunder Anneks ZA, som er særligt for de harmoniserede standarder. Det er et informativt anneks, som angiver hvilke krav der gælder for deklarering af byggevarers ydeevner.

- Kap. 1 - Scope (anvendelse)
- Kap. 2 - Normative referencer
- Kap. 3 - Definitioner
- Kap. 4 - Krav
- Kap. 5 - Vurderingsmetoder (prøvningsmetoder)
- Kap. 6 - Overensstemmelsesvurdering
- Kap. 7 - Klassifikation
- Kap. 8 - Mærkning

Anneks A, B, etc.

Anneks ZA

- ZA 1 - Væsentlige egenskaber og anvendelsesformål
- ZA 2 - AVCP systemer (se s. 19)
- ZA 3 - Opgaver for NB (notificeret organ) og fabrikant

Opbygningen af Anneks ZA, er defineret i EU-kommis-sionens seneste template fra juni 2015. Bemærk derfor, at ældre standarder afviger fra denne opbygning.

hEN

ETA - Europæiske Tekniske Vurderinger

En ETA - Europæisk Teknisk Vurdering - udstedes for specifikke produkter eller byggesystemer fabrikeret af en specifik fabrikant, og danner grundlag for at fabrikanten kan CE mærke byggevaren.

Da ETA'er udarbejdes for konkrete produkter, er det ikke muligt, at anvende en anden fabrikants ETA.

ETA'er er frivillige, og kan udstedes, hvis produktet / byggesystemet ikke er omfattet af en harmonise-

ret standard, eller hvis anvendelsen af produktet / byggesystemet ikke er beskrevet i en harmoniseret standard.

ETA'en udstedes på grundlag af en EAD, som beskriver, hvilke egenskaber, der bestemmes og hvordan.

EAD'en er et europæisk vurderingsdokument for en bestemt byggevarekategori og er juridisk ligestillet med de harmoniserede standarder.

Det er fabrikanten, som fastlægger de relevante egenskaber sammen

med et teknisk vurderingsorgan (TAB), f.eks. ETA-danmark.

Hvis der ikke findes en EAD eller en ETA Guideline (ETAG), der anvendes som EAD, bliver EAD'en udarbejdet som en del af ETA processen.

Når ETA'en for den specifikke byggevare eller byggesystem er udstedt, er ETA'en og den tilgrundliggende EAD fabrikantens grundlag for at kunne CE-mærke produktet på plads.

Eurocodes og nationale annekser

For samfundet har det stor betydning, at bygninger er stabile og i stand til at modstå vejr, vind og brand i et omfang, så både menneskeliv og værdier så vidt muligt sikres.

I Danmark opnås denne sikkerhed i kraft bygningsreglementet, der henviser til eurocodes med danske nationale annekser, når det gælder detaljerede tekniske regler om projektering og sikkerhed.

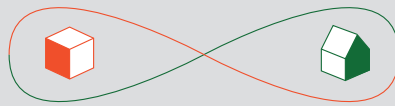
Europæiske standarder for projektering

Eurocodes er europæiske standarder for projektering af bærende konstruktioner. Eurocodes indeholder krav, anvisninger og vejledning, der kan sikre, at konstruktioner under alle forhold har den ønskede bæreevne og dermed sikkerhed.

Eurocodes har især betydning for bygherrer, byggemyndigheder, arkitekter, producenter og rådgivende ingeniører, som grundlag for deres arbejde.

Eurocodes og produktstandarder

Eurocodes fastlægger fælles beregningsmetoder for byggeri i Europa. Derfor har eurocodes også betydning for en række europæiske produktstandarder, som henviser til de beregningsmetoder, der er fastlagt i eurocodes.

De 10 Eurocodes

Eurocode-systemet består af 10 standarder, som består af en række dele, så der i alt er op mod 60 eurocode-dokumenter.

Hertil kommer, at Eurocode standarderne anvendes i sammenhæng med de relevante produkt- og udførelsesstandarder.

Eurocode 0

Projekteringsgrundlag
DS/EN 1990

Eurocode 1

Laster
DS/EN 1991

Eurocode 2

Betonkonstruktioner
DS/EN 1992

Eurocode 3

Stålkonstruktioner
DS/EN 1993

Eurocode 4

Kompositkonstruktioner
(stål og beton)
DS/EN 1994

Eurocode 5

Trækonstruktioner
DS/EN 1995

Eurocode 6

Murværkskonstruktioner
DS/EN 1996

Eurocode 7

Geoteknik
DS/EN 1997

Eurocode 8

Jordskælv
(anvendes ikke i Danmark)
DS/EN 1998

Eurocode 9

Aluminiumskonstruktioner
DS/EN 1999

Nationale annekser til Eurocodes

En eurocode kan kun anvendes sammen med et nationalt annekse, der er udarbejdet af det land, byggeriet skal opføres i.

De nationale annekser udspringer af, at forskellige lande af klimatiske, geologiske, historiske eller politiske årsager har forskellige krav til bygninger og bygningers sikkerhed.

For at kunne rumme disse nationale forskelle indeholder eurocodes, på nogle områder mulighed for, at det enkelte land kan vælge mellem forskellige beregningsmetoder og værdier. Disse valg træffes på nationalt niveau.

Hvis der ikke er udarbejdet et dansk nationalt annekse til en eurocode, skal brugeren sikre sig, at de generelle projekteringskrav jf. DS/EN 1990 med tilhørende dansk nationalt annekse er overholdt.

Byggevarer underlagt flere direktiver

En række byggevarer er også underlagt krav om CE-mærkning som følge af andre direktiver. Det kan f.eks. skyldes, at byggevaren er sammensat af flere forskellige komponenter, som hver især er underlagt forskellige direktiver.

En fjernbetjent garageport er f.eks. et sammensat produkt, som er underlagt både byggevarerforordningen, maskin- eller lavspændingsdirektivet, samt EMC-direktivet om elektromagnetisk kompatibilitet.

CE-mærkning i henhold til maskindirektivet skal bl.a. sikre personer mod at komme i klemme ved lukning af f.eks. garageporten, mens CE-mærkning i henhold til lavspændingsdirektivet skal sikre, at personer ikke kan få strøm igennem sig ved normal betjening elektriske dele.

CE-mærkning i henhold til EMC-direktivet skal endelig sikre, at der ikke sker en kommunikationsforstyrrelse, f.eks. med naboens garageport.

Et produkt kan ikke både være omfattet af maskindirektivet og lavspændingsdirektivet. Det er enten eller, og begge direktiver regulerer alle farer ved et produkt.

Selvom byggevaren er omfattet af flere EU-direktiver, skal den kun mærkes med ét CE-mærke, efterflugt af den påkrævede deklarerings for hvert af de relevante direktiver.

Eksempler på andre byggevarer, der er underlagt flere direktiver, er pilleovne, røgalarmer, elektroniske vejtavler og døre.

Der findes i øjeblikket 24 EU-direktiver, som kræver CE-mærkning af en lang række forskellige produkttyper. Det drejer sig blandt andet om maskiner, elektriske apparater, medicinsk udstyr og legetøj.

Da byggevarer og andre produkttyper har vidt forskellige egenskaber, er kravene til CE-mærkningen forskellige fra produkttype til produkttype. Betydningen af et CE-mærke svinger derfor tilsvarende. Et CE-mærke på en byggevarer betyder noget andet end et CE-mærke på et stykke legetøj.

Byggevarerforordningen adskiller sig væsentligt fra andre direktiver på særligt to områder.

- Byggevarerforordningen stiller krav om brug af standarder, mens f.eks. maskindirektivet giver mulighed for at erklære overensstemmelse, enten med en harmoniseret standard eller med selve direktivet iht. de krav, som er fastlagt her.

- Byggevarerforordningen kræver endvidere en deklARATION af byggevarerens ydeevne, mens andre CE-mærkningsdirektiver f.eks. fastlægger sikkerhedskrav til produktet.

Genbrug og genanvendelse af byggevarer

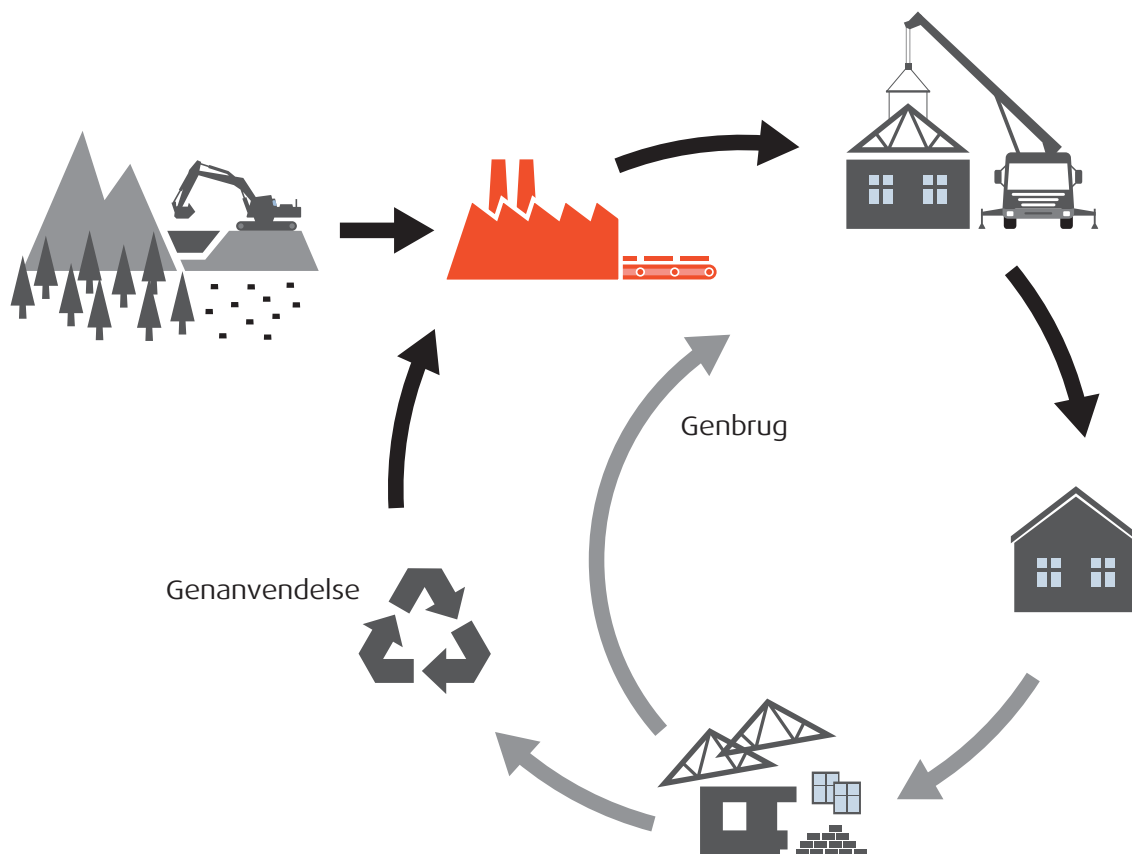
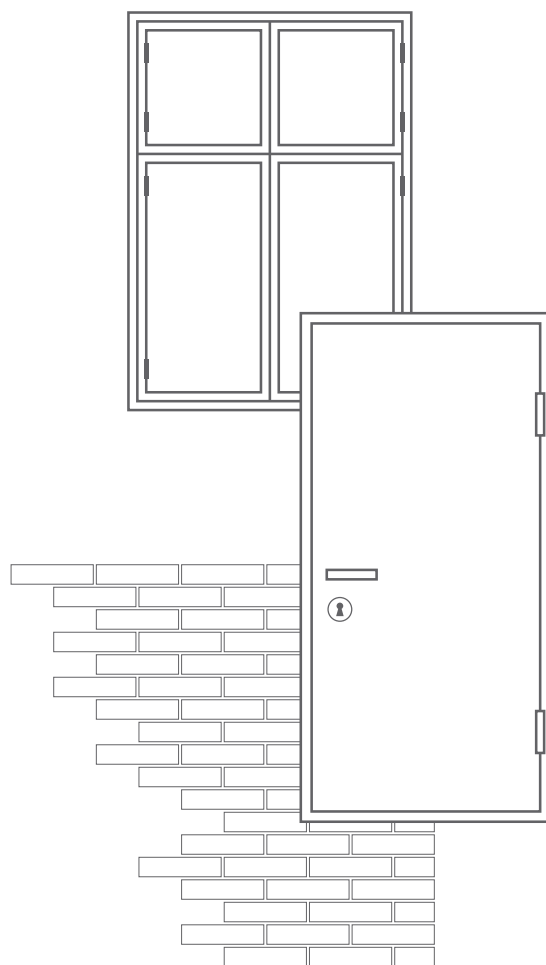
Genbrug og genanvendelse af byggevarer er to forskellige ting.

Ved genbrug af byggevarer er der tale om, at en tidligere anvendt byggevarer, genbruges direkte i forbindelse med et nybyggeri eller en renovering af en eksisterende bygning.

Det kan eksempelvis være brugt konstruktionstræ, vinduer og døre, skifertagsten eller mursten, som renses og bygges ind på ny.

Ved genanvendelse af byggevarer er der tale om, at en tidligere anvendt byggevarer - eller dele heraf - genproduceres til et nyt produkt.

Det kan eksempelvis være gammel beton, som nedknuses og genanvendes i ny beton, eller træbaserede materialer, som genanvendes i spånplader.

Når der bygges om, eller der bygges nyt, skal de byggevarer, der anvendes, altid leve op til bygningsreglementets krav.

Bygningsreglementet stiller bl.a. krav til bygningens indretning, konstruktioner, brandforhold, indeklima, energiforbrug og tekniske installationer.

Bygningsreglementet har til formål at sikre, at der vælges sikkerheds- og sundhedsmæssigt, energirigtige og byggeteknisk korrekte løsninger.

Byggevarer, der genbruges i nye eller eksisterende bygninger, skal således overholde de samme krav som nye byggevarer.

Eksempelvis skal et genbrugsvindue, som ønskes anvendt i et opvarmet byggeri, overholde bygningsreglementets energikrav.

Derfor vil et ældre vindue med en dårlig energimæssig ydeevne ofte skulle suppleres med et energiforsatsvindue for at opfylde energikravene til vinduer i bygningsreglementet.

Derudover er det vigtig forudsætning for nyttiggørelsen af gamle byggevarer, at de ikke er forurenede, således at der ikke spredes problematiske stoffer til det omgivende miljø til fare for miljø og sundhed.

Er der alene tale om reparationer – f.eks. hvis du maler, skifter et par tagsten eller laver pudsreparation af facaden – er der ingen krav i Bygningsreglementet.

Ved byggearbejder der er omfattet af bygningsreglementet, skal der ved anvendelse af en genbrugt byggevare - i forbindelse med byggesagen - foreligge dokumentation for, at byggevaren lever op til bygningsreglementets krav.

I praksis betyder det eksempelvis for vinduer, at der skal foreligge en beregning, der viser, at energikravet til selve vinduet er overholdt.

Det er den enkelte kommune, der er bygningsmyndighed, og kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse i sager om ansøgning om byggetilladelse.

Kommunen afgør, om der i et konkret byggeri kan gives dispensation til at anvende byggevarer, som gør, at byggeriet ikke umiddelbart lever op til de gældende bestemmelser.

Da ældre byggevarer ikke altid tåler de samme prøvningsmetoder, som anvendes i forbindelse med produktionen af nye, kan det være nødvendigt, at søge om dispensation ved kommunalbestyrelsen.

Det skal ske med henblik på, at de genbrugte byggevarers ydeevne på anden vis dokumenteres, såfremt

de f.eks. ønskes anvendt som en del af den bærende konstruktion.

Hvis bygherren ønsker at benytte en byggevare, hvor det ikke umiddelbart kan dokumenteres, at den lever op til bygningsreglementets krav, skal der søges om dispensation.

Det er bygherren, som har ansvaret for, at der foreligger tilstrækkelig dokumentation for, at en byggevare lever op til bygningsreglementets krav.

Ved en ansøgning om byggetilladelse til et enfamiliehus, skal kommunalbestyrelsen ikke påse den tekniske dokumentation som udgangspunkt. Hvis ansøgeren ønsker at fravige de tekniske bestemmelser, f.eks. ved at bruge ældre byggevarer, hvis ydeevne ikke er dokumenteret, skal der dog søges om dispensation hertil.

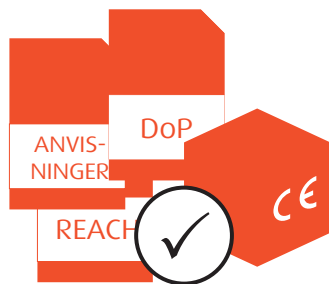
På baggrund af ansøgningen, vurderer kommunalbestyrelsen, om dokumentationen er tilstrækkelig, så der kan meddeles dispensation, eller om der skal udarbejdes supplerende dokumentation for byggevarens egenskaber.

Det er bygningsejerens ansvar at sikre, at bygningen til enhver tid er lovlig og lever op til bygningsreglementets krav.

En byggevare skal være egnet til det, den markedsføres til, og der må ikke vildledes om byggevarens lovlige anvendelse i byggeriet eller om varens egenskaber.

Læs mere om markedskontrol af byggevarer på s. 26

Fabrikantens forpligtigelser

Fabrikant

Fabrikant = Enhver fysisk eller juridisk person, som fremstiller en byggevare eller får en sådan vare konstrueret eller fremstillet og markedsfører denne vare under sit navn eller mærke.

Artikel 11 i byggevarerforordningen beskriver, hvilke opgaver og forpligtigelser, der påhviler dig som fabrikant, når du fabrikere, markedsfører og sælger byggevarer. Læs bestemmelserne i Artikel 11 her:

1

Fabrikanterne udarbejder en ydeevnedeklaration i henhold til artikel 4 og 6 og anbringer CE-mærkningen i overensstemmelse med artikel 8 og 9. Fabrikanterne udarbejder som grundlag for ydeevnedeklarationen en teknisk dokumentation, der beskriver alle de relevante elementer vedrørende det krævede system for vurdering og kontrol af ydeevnens konstans.

2

Fabrikanterne skal opbevare den tekniske dokumentation og ydeevnedeklarationen i ti år efter, at byggevaren er blevet bragt i omsætning.

Kommissionen kan gennem delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 60 ændre denne periode for familier af byggevarer på grundlag af byggevarens forventede levetid eller rolle i bygværket.

3

Fabrikanterne sikrer [*skal sikre*], at der er etableret procedurer for at sikre, at en seriefremstilling opretholder den deklarerede ydeevne. Der tages behørigt hensyn til ændringer i varetypen og i de gældende harmoniserede tekniske specifikationer.

Når det anses for hensigtsmæssigt for at sikre nøjagtigheden, pålideligheden og stabiliteten af en byggevarers deklarerede ydeevne, skal fabrikanten foretage stikprøvekontrol af byggevarer, der er bragt i omsætning eller gjort tilgængelige på markedet, undersøge og om nødvendigt føre register over klager, varer, der ikke opfylder kravene, og varetilbagekaldelser samt holde distributørerne orienteret om denne overvågning.

4

Fabrikanterne skal sikre, at deres byggevarer er forsynet med et type-, parti- eller serienummer eller en anden form for angivelse, ved hjælp af hvilken de kan identificeres, eller hvis dette på grund af varens størrelse eller art ikke er muligt, at de krævede oplysninger fremgår af emballagen eller af et dokument, der ledsager byggevaren.

5

Fabrikanterne skal på byggevaren, eller hvis dette ikke er muligt, på emballagen eller i et dokument, der ledsager byggevaren, angive deres navn, registrerede firmabetejgnelse eller registrerede varemærke og den adresse, hvor de kan kontaktes. Adressen er adressen på ét enkelt sted, hvor fabrikanten kan kontaktes.

6

Når fabrikanten gør en byggevare tilgængelig på markedet, sikrer fabrikanten, at varen ledsages af en brugsanvisning og sikkerhedsinformation på et sprog fastsat af den pågældende medlemsstat, der er letforståeligt for brugerne.

7

Hvis en fabrikant finder eller har grund til at tro, at en byggevare, som fabrikanten har bragt i omsætning, ikke er i overensstemmelse med ydeevnedeklarationen eller ikke overholder andre gældende krav i denne forordning, skal fabrikanten straks træffe de nødvendige afhjælpende foranstaltninger for at bringe den pågældende byggevare i overensstemmelse med lovgivningen eller om nødvendigt trække den tilbage eller kalde den tilbage.

Endvidere skal fabrikanten, hvis varen udgør en risiko, straks orientere de kompetente nationale myndigheder i de medlemsstater, hvor fabrikanten har gjort byggevaren tilgængelig, herom og give nærmere oplysninger om særlig den manglende overensstemmelse med lovgivningen og de trufne afhjælpende foranstaltninger.

8

Fabrikanterne skal, i forlængelse af en kompetent national myndigheds begrundede anmodning give den al den information og dokumentation, der er nødvendig for at konstatere byggevarens overensstemmelse med ydeevnedeklarationen og overholdelse af andre gældende krav i denne forordning, på et for denne myndighed letforståeligt sprog. De skal, hvis denne myndighed anmoder herom, samarbejde med den om foranstaltninger, der træffes for at eliminere de risici, som byggevarer, de har bragt i omsætning, udgør.

Den bemyndigede repræsentants forpligtigelser

Bemyndiget repræsentant = Enhver i EU etableret fysisk eller juridisk person, som har modtaget en skriftlig fuldmagt fra en fabrikant til at handle på dennes vegne i forbindelse med varetagelsen af specifikke opgaver.

Artikel 12 i byggevarerforordningen beskriver, hvilke opgaver og forpligtigelser, der påhviler dig som bemyndiget repræsentant, når du markedsfører og sælger byggevarer. Læs bestemmelserne i Artikel 12 her:

1

En fabrikant kan ved skriftlig fuldmagt udpege en bemyndiget repræsentant. Udarbejdelsen af teknisk dokumentation indgår ikke [*må ikke indgå*] i den bemyndigede repræsentants mandat.

2

En bemyndiget repræsentant udfører de opgaver, der er fastsat i fuldmagten. Fuldmagten skal som minimum sætte den bemyndigede repræsentant i stand til at udføre følgende opgaver:

a

at sørge for, at ydeevnedeklarationen og den tekniske dokumentation står til rådighed for de nationale overvågningsmyndigheder i den periode, der er omhandlet i artikel 11, stk. 2

b

på grundlag af en kompetent national myndigheds begrundede anmodning, at give den al den information og dokumentation, der er nødvendig for at konstatere byggevarens overensstemmelse med ydeevnedeklarationen og andre gældende krav i denne forordning

c

at samarbejde med de kompetente nationale myndigheder, hvis disse anmoder herom, om foranstaltninger, der træffes for at eliminere risici, som de byggevarer, der er omfattet af den bemyndigede repræsentants fuldmagt, udgør.

Krav, som fabrikanter af byggevarer skal opfylde

Kravene til fabrikanten afhænger af det såkaldte AVCP-system, som består af fem forudbestemte systemer til vurdering og kontrol af byggevarens ydeevnes konstans. Kravene i AVCP-systemet ligger forud for udarbejdelsen af ydeevne-deklaration og CE-mærke.

Det er de harmoniserede standarder og europæiske vurderingsdokumenter (EAD), som fastlægger valget af AVCP-system, samt for de overordnede krav og tekniske detaljer, som fabrikanten skal opfylde.

AVCP-systemerne definerer, hvordan byggevarernes ydeevne vurderes, og hvordan du som fabrikant skal sikre en konstant opfyldelse af den deklarerede ydeevne.

En byggevars placering i AVCP-systemet er bestemt ud fra en risikovurdering af byggevarens karakteristika og betydning for bygningernes opfyldelse af bygningsreglementet generelt, herunder

sikkerhed, sundhed og miljø. Ud fra risikovurderingen stilles der krav til fabrikanterne om test og kontrol af byggevarerne, og AVCP-systemet skal sikre pålideligheden og nøjagtigheden af ydeevne-deklarationen.

Der anvendes fem forskellige systemer, som betegnes: 1+, 1, 2+, 3 og 4.

For produkter med en højere risikovurdering, f.eks. røgalarmer, som er placeret i system 1, stilles der omfattende krav om løbende test efter standarden og om uafhængig tredjepartskontrol af produktionen. De næste systemer stiller færre og færre krav.

For byggevarer med lav risikovurdering, f.eks. en fortovsflise, som er placeret i system 4, stilles der mere begrænsede krav, og fabrikanten har lov til at sikre sin egen produktionskontrol uden involvering fra en ekstern tredjepartskontrol.

Anneks ZA i de harmoniserede standarder eller EAD'er angiver, hvilket system, der skal anvendes

ift. at dokumentere byggevarens egenskaber og CE-mærke den. For nogle produkter afhænger AVCP-systemet af brandegenskaberne.

Notificerede organer skal medvirke ved system 1+, 1, 2+ og 3. For at kunne CE-mærke byggevareren skal fabrikantens egen produktionskontrol (FPC) certificeres af et notificeret organ i system 2+, mens der skal udstedes en attest for byggevarens ydeevnes konstans i system 1 og 1+.

Hele systemet er lavet med henblik på at sikre, at byggematerialer, der er CE-mærket, frit kan markedsføres og sælges i EU.

Produktionskontrollen (FPC) omfatter typisk:

- Råvarer
- Personale
- Produktionsudstyr
- Løbende kontrol
- Behandling af afvigelser

AVCP	Overordnede opgaver	Eksempler på byggevarer
4	Førstegangsprøvning på fabrikken og fabrikkens egen produktionskontrol. Her skal ikke anvendes notificerede organer.	<ul style="list-style-type: none"> • Belægningssten (EN 1338) • Mørtel (998-1)
3	Førstegangsprøvning foretaget af et notificeret organ. Her skal anvendes et eller flere notificerede prøvningslaboratorier.	<ul style="list-style-type: none"> • EPS-isolering (EN 13163), ekspanderet polystyren - ofte kaldet flamingo.
2+	Certificering af produktionskontrollsystemet. Her skal anvendes et notificeret produktcertificeringsorgan eller systemcertificeringsorgan.	<ul style="list-style-type: none"> • Bærende stål- og aluminiumskonstruktioner (EN 1090-1)
1	Certificering af selve varen. Her skal anvendes et notificeret produktcertificeringsorgan og eventuelt et eller flere prøvningslaboratorier.	<ul style="list-style-type: none"> • Kompositmateriale til indvendig efterisolering (ETA-11/0414) • Røgalarmer (EN 14604)
1+	Certificering af selve varen. Her skal anvendes et notificeret produktcertificeringsorgan og eventuelt et eller flere prøvningslaboratorier.	<ul style="list-style-type: none"> • Cement (EN 197-1)

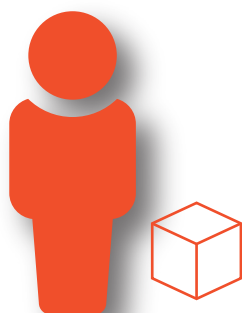
AVCP-systemer til vurdering og kontrol

For at kunne CE-mærke byggevaren skal fabrikanten altid have en egen produktionskontrol (FPC), der lever op til kravene i den relevante harmoniserede (hEN) standard eller ETA.

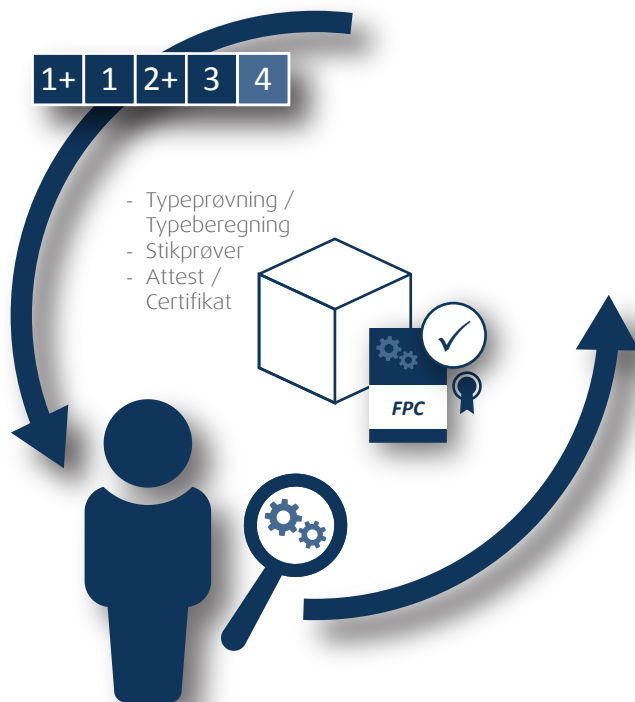
For visse byggevarer kræves det, at et prøvnings- og / eller certificeringsorgan (NB) deltager i processen som supplement til fabrikantens egen produktionskontrol.

De godkendte vurderingsorganer i EU, kan fremsøges på Europakommissionens hjemmeside:

www.ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando

Fabrikant

Notificeret organ

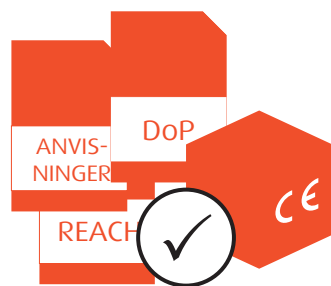
AVCP-System	1+	1	2+	3	4
Vurdering af ydeevnen ved typeprøvning eller typeberegning			X		X
Fabrikantens egen produktionskontrol (FPC)	X	X	X	X	X
Løbende prøveudtagning, prøvning og kontrol på fabrikken	X	X	X		

Ydeevnedeklaration (DoP) og instruktioner	X	X	X	X	X
CE-mærkning	X	X	X	X	X

AVCP-System	1+	1	2+	3	4
Vurdering af ydeevnen ved typeprøvning eller typeberegning	X	X		X	
Indledende inspektion af fabriksanlæg og produktionskontrol (FPC)	X	X	X		
Løbende overvågning af produktionskontrol (FPC)	X	X	X		
Kontrolprøvning af stikprøver	X				
Attest for byggevarens ydeevnes konstans	X	X			
Udstedelse af overensstemmelsesattest for fabrikantens egen produktionskontrol			X		

Importørens forpligtigelser

Importør

Importør = Enhver fysisk eller juridisk person, der er etableret i EU, og som bringer en byggevare fra et tredjeland i omsætning på det europæiske marked.

Artikel 13 i byggevarerforordningen beskriver, hvilke opgaver og forpligtigelser, der påhviler dig som importør, når du markedsfører og sælger byggevarer. Læs bestemmelserne i Artikel 13 her:

1 Importørerne bringer kun [*må kun bringe*] byggevarer, der opfylder de gældende krav i denne forordning, i omsætning på EU-markedet.

Før de bringer en byggevare i omsætning, sikrer importørerne, at vurderingen og kontrollen af ydeevnens konstans er blevet udført af fabrikanten. De sikrer, at fabrikanten har udarbejdet den tekniske dokumentation, der er omhandlet i artikel 11, stk. 1, andet afsnit, og ydeevnedeklarationen i henhold til artikel 4 og 6.

De sikrer også, at varen, hvor det kræves, er forsynet med CE-mærkning, at varen er ledsaget af den krævede dokumentation, og at fabrikanten har opfyldt kravene i artikel 11, stk. 4 og 5.

2 Hvis en importør finder eller har grund til at tro, at en byggevare ikke er i overensstemmelse med ydeevnedeklarationen eller ikke overholder andre gældende krav i denne forordning, bringer importøren ikke denne byggevare i omsætning, før den opfylder den medfølgende ydeevnedeklaration og overholder andre gældende krav i denne forordning eller ydeevnedeklarationen er rettet.

Derudover skal importøren, når byggevareren udgør en risiko, underrette fabrikanten samt markeds- overvågningsmyndighederne herom.

3 Importørerne skal på byggevareren, eller hvis dette ikke er muligt, på emballagen eller i et dokument, der ledsager byggevareren, angive deres navn, registrerede firmabetegnelse eller registrerede varemærke og den adresse, hvor de kan kontaktes.

4 Importørerne skal, når de gør en byggevare tilgængelig på markedet, sikre, at varen ledsages af en brugsanvisning og sikkerhedsinformation på et sprog fastsat af den pågældende medlemsstat, som er letforståeligt for brugerne. [*I Danmark skal den være på dansk.*]

5 Importørerne skal sikre, at opbevarings- og transportbetingelserne for byggevarer, som de har ansvaret for, ikke bringer deres overensstemmelse med ydeevnedeklarationen og deres overholdelse af andre gældende krav i denne forordning i fare.

6 Når det anses for hensigtsmæssigt for at sikre nøjagtigheden, pålideligheden og stabiliteten af en byggevarers deklarerede ydeevne, skal importøren foretage stikprøvekontrol af byggevarer, der er bragt i omsætning eller gjort tilgængelige på markedet, undersøge og om nødvendigt føre register over klager, varer, der ikke opfylder kravene, og varetilbagekaldelser samt holde distributørerne orienteret om denne overvågning.

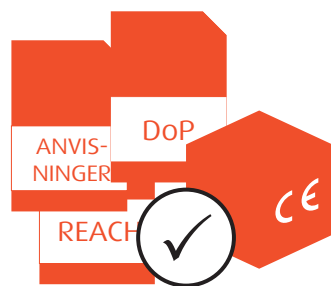
7 Hvis en importør finder eller har grund til at tro, at en byggevare, som importøren har bragt i omsætning, ikke er i overensstemmelse med ydeevnedeklarationen eller ikke overholder andre gældende krav i denne forordning, skal importøren straks træffe de nødvendige afhjælpende foranstaltninger for at bringe den pågældende byggevare i overensstemmelse med lovgivningen eller om nødvendigt trække den tilbage eller kalde den tilbage.

Endvidere skal importøren, hvis varen udgør en risiko, straks orientere de kompetente nationale myndigheder i de medlemsstater, hvor importøren har gjort byggevareren tilgængelig, herom og give nærmere oplysninger om særlig den manglende overensstemmelse med lovgivningen og de trufne afhjælpende foranstaltninger.

8 Importørerne skal i den periode, der er omhandlet i artikel 11, stk. 2, opbevare en kopi af ydeevnedeklarationen, så den er til rådighed for markedsovervågningsmyndighederne, og sikre, at den tekniske dokumentation stilles til rådighed for disse myndigheder, hvis de anmoder herom.

9 Importørerne skal, i forlængelse af en kompetent national myndigheds begrundede anmodning, give den al den information og dokumentation, der er nødvendig for at konstatere byggevarens overensstemmelse med ydeevnedeklarationen og overholdelse af andre gældende krav i denne forordning, på et for denne myndighed letforståeligt sprog. De skal, hvis denne myndighed anmoder herom, samarbejde med den om foranstaltninger, der træffes for at eliminere de risici, som byggevarer, de har bragt i omsætning, udgør.

Distributørens forpligtigelser

Distributør

Distributør = Enhver fysisk eller juridisk person, som gør en byggevare tilgængelig indenfor EU/EØS. Dvs. forhandlere, grossister og lignende, som køber og sælger byggevarer.

Artikel 14 i byggevarerforordningen beskriver hvilke opgaver og forpligtigelser, der påhviler dig som distributør, når du markedsfører og sælger byggevarer. Læs bestemmelserne i Artikel 14 her:

- 1** Distributørerne skal, når de gør en byggevare tilgængelig på markedet, handle med fornøden omhu over for kravene i denne forordning.

Distributørerne sikrer [*skal sikre*], før de gør en byggevare tilgængelig på markedet, at den, hvor det er et krav, er forsynet med CE-mærkning og er ledsaget af den dokumentation, der kræves i henhold til denne forordning, og af anvisninger og sikkerhedsoplysninger på et sprog fastsat af den pågældende medlemsstat, som er letforståeligt for brugerne. Endvidere sikrer distributørerne, at fabrikanten og importøren har opfyldt kravene i henholdsvis artikel 11, stk. 4 og 5, og artikel 13, stk. 3.

- 2** Hvis en distributør finder eller har grund til at tro, at en byggevare ikke er i overensstemmelse med ydeevnedeklarationen eller ikke overholder andre gældende krav i denne forordning, gør distributøren ikke varen tilgængelig på markedet, før den opfylder den medfølgende ydeevnedeklaration og overholder andre gældende krav i denne forordning eller ydeevnedeklarationen er rettet. Endvidere skal distributøren, når varen udgør en risiko, underrette fabrikanten eller importøren herom samt markedsovervågningsmyndighederne.

- 3** Distributørerne skal sikre, at opbevarings- og transportbetingelserne for byggevarer, som de har ansvaret for, ikke bringer deres overensstemmelse med ydeevnedeklarationen eller deres overholdelse af andre gældende krav i denne forordning i fare.

- 4** Hvis en distributør finder eller har grund til at tro, at en byggevare, som distributøren har gjort tilgængelig på markedet, ikke er i overensstemmelse med ydeevnedeklarationen eller ikke overholder andre gældende krav i denne forordning, skal distributøren sikre, at der træffes de nødvendige afhjælpende foranstaltninger for at bringe den pågældende byggevare i overensstemmelse med lovgivningen eller om nødvendigt trække den tilbage eller kalde den tilbage.

Endvidere skal distributøren, hvis varen udgør en risiko, straks orientere de kompetente nationale myndigheder i de medlemsstater, hvor distributøren har gjort varen tilgængelig, herom og give nærmere oplysninger om særligt den manglende overensstemmelse med lovgivningen og de trufne afhjælpende foranstaltninger.

5

Distributørerne skal, i forlængelse af en kompetent national myndigheds begrundede anmodning, give den al den information og dokumentation, der er nødvendig for at konstatere byggevarens overensstemmelse med ydeevnedeklarationen og overholdelse af andre gældende krav i denne forordning, på et for denne myndighed letforståeligt sprog.

De skal, hvis denne myndighed anmoder herom, samarbejde med den om foranstaltninger, der træffes for at undgå de risici, som byggevarer, de har gjort tilgængelige på markedet, udgør.

Private labeling / Privat varemærke

Hvis du sælger en byggevarer i eget navn eller under eget varemærke bliver du opfattet som fabrikant af varen.

Hvis du som importør eller distributør sætter dit eget navn eller varemærke på en byggevarer, skal du være opmærksom på, at du ændrer aktørstatus.

Du bliver i lovgivningens forstand fabrikant og skal opfylde alle de forpligtelser, der påhviler en fabrikant.

Det betyder, at du skal udarbejde ydeevnedeklaration, CE-mærke byggevarer, og at du får ansvaret

for at sikre produktionskontrollen af byggevarer, som det følger af byggevarerforordningen og den relevante harmoniserede standard.

Hvis der allerede er foretaget førstegangsprøvning eller beregning af produktet iht. den harmoniserede standard, er der mulighed for at anvende prøvningsresultat og dokumentation. For at gøre det, skal du have en tilladelse fra fabrikanten.

Du kan læse mere om private labeling i EU-kommissionens FAQ på dette link:

<http://ec.europa.eu/growth/sectors/construction/product-regulation/faq/>

Se også side 5: Hvilken aktørrolle har du ift. byggevarer?

CE-mærkning og ydeevnedeklaration (skabeloner)

De generelle punkter, som CE-mærket og ydeevnedeklarationen skal indeholde, jf. byggevareforordningens: "Artikel 9 - Regler og betingelser for anbringelse af CE-mærkningen" og "Artikel 6 - Ydeevnedeklarationens indhold" og "Bilag III - Ydeevnedeklaration".

De egenskaber, der skal deklareres i henhold til Annex ZA i den relevante harmoniserede standard (hEN) eller ETA (Europæisk Teknisk Vurdering).

	Deklarering jf. Byggevareforordningens artikel 6 og 9 + Bilag III + Annex ZA i relevant standard eller ETA.	 (Skabelon)	Supplerende bemærkninger til de værdier, som skal deklareres.
Y	År: (Year)		CE-mærkningen efterfølges af de to sidste cifre i årstallet for det år, hvor CE-mærkningen først blev anbragt.
No	Ydeevnedeklarationens referencenummer: (Reference number of the declaration of performance)		Ydeevnedeklarationens referencenummer, jf. artikel 9, stk. 2, i Byggevareforordningen.
1	Varetypens unikke identifikationskode: (Unique identification code of the product-type)		Varetypens unikke identifikationskode / henvisning til den varetype, som ydeevnedeklarationen er udarbejdet for, jf. artikel 6, stk. 2, litra a), i Byggevareforordningen.
2	Tilsligtet anvendelse: (Intended use/es)		Byggevarens tilsligtede anvendelse, eller evt. en liste over tilsligtede anvendelser som forudset af fabrikanten i overensstemmelse med den gældende harmoniserede tekniske specifikation.
3	Fabrikant: (Manufacturer)		Fabrikantens navn, registrerede firmanavn eller registrerede varemærke og kontaktadresse, som krævet i henhold til artikel 11, stk. 5, i Byggevareforordningen.
4	Bemyndiget repræsentant: (Authorised representative)		En evt. bemyndiget repræsentant skal ikke fremgå af CE-mærkningen.
5	System eller systemer til vurdering og kontrol af konstansen af ydeevnen (AVCP): (System/s of assessment and verification of constancy of performance)		AVCP-systemet skal ikke fremgå af CE-mærkningen.
6a	Harmoniseret standard (hEN): (Harmonised standard)		Referencenummeret på den harmoniserede standard og dennes udstedelsesdato (dateret reference).
	Notificeret organ / Notificerede organer: (Notified body/ies)		Identifikationsnummeret på det/de notificerede organ/organer. Når navnet på det/de notificerede organ/organer anføres, er det vigtigt, at betegnelsen anføres på originalsproget uden oversættelse til andre sprog.
6b	Europæisk vurderingsdokument (EAD): (European Assessment Document)	<i>Da en fabrikant kan udarbejde en ydeevnedeklaration udelukkende på grundlag af enten en harmoniseret standard eller en ETA, som er udstedt for varen, bør disse to forskellige situationer i punkt 6a og 6b behandles som alternativer, men kun en af dem kan anvendes i en given ydeevnedeklaration. I dette eksempel refereres der til en hEN, hvormed punkt 6b udgår.</i>	Referencenummeret på det europæiske vurderingsdokument (EAD) og dets udstedelsesdato.
	Europæisk teknisk vurdering (ETA): (European Technical Assessment)		Referencenummeret på den europæiske vurdering og dens udstedelsesdato.
	Teknisk vurderingsorgan (TAB): (Technical Assessment Body)		Navnet på det tekniske vurderingsorgan, som har udstedt den relevante ETA.
	Notificeret organ / notificerede organer: (Notified body/ies)		Identifikationsnummeret på det/de notificerede organ/organer.
7	Deklareret ydeevne/deklarerede ydeevner: (Declared performance/s) De væsentlige egenskaber som fastsat i de harmoniserede tekniske specifikationer for den eller de tilsligtede anvendelser, der er anført i punkt 2. (Se Annex ZA i den relevante hEN)	Ydeevnerne, der skal deklareres, udgør kernen i CE-mærket. De ydeevner, som skal deklareres, fremgår af Annex ZA i den relevante harmoniserede standard (hEN) eller ETA.	De væsentlige egenskaber i ydeevnedeklarationen (DoP'en) skal medtages i CE-mærket. Væsentlige egenskaber, som er deklareret NPD i DoP'en, kan undlades i CE-mærket.
7.x	Deklareret ydeevne, jf. Annex ZA i hEN/ETA		
7.x	Deklareret ydeevne, jf. Annex ZA i hEN/ETA		
7.x	Deklareret ydeevne, jf. Annex ZA i hEN/ETA		
8	Referencenummeret for den specifikke og/eller relevante tekniske dokumentation, der er anvendt, og de krav, varen opfylder.		Referencenummeret for den specifikke og/eller relevante tekniske dokumentation, der er anvendt, skal ikke fremgå af CE-mærkningen.
www	Link til online kopi af ydeevnedeklarationen		Hvis du vil uploade en kopi af ydeevnedeklarationen til et websted, kan du angive linket her.
S	Underskrevet for fabrikanten og på dennes vegne af: [Navn], [Sted], [Dato] og [Underskrift]		Underskrift mv. skal ikke fremgå af CE-mærkningen.

	Deklarering, jf. Byggevareforordningens artikel 6 og 9 + Bilag III + Anneks ZA i relevant standard eller ETA.	Ydeevnedeklaration (DoP) <i>(Skabelon)</i>	Supplerende bemærkninger til de værdier, som skal deklareres
Y	År: <i>(Year)</i>		De to sidste cifre i årstallet for det år, hvor CE-mærkningen først blev anbragt, skal ikke fremgå af DoP'en.
No	Ydeevnedeklarationens referencenummer: <i>(Reference number of the declaration of performance)</i>		Ydeevnedeklaraments referencenummer, jf. artikel 9, stk. 2, i Byggevareforordningen. Valget af nummeret er overladt til fabrikanten. Dette nummer kan være det samme som varetypens unikke identifikationskode, der er anført i punkt 1 i modellen.
1	Varetypens unikke identifikationskode: <i>(Unique identification code of the product-type)</i>		Varetypens unikke identifikationskode / henvisning til den varetype, som ydeevnedeklarationen er udarbejdet for, jf. artikel 6, stk. 2, litra a), i Byggevareforordningen.
2	Tilsligtet anvendelse: <i>(Intended use/es)</i>		Byggevarens tilsligtede anvendelse, eller evt. en liste over tilsligtede anvendelser som forudsat af fabrikanten i overensstemmelse med den gældende harmoniserede tekniske specifikation.
3	Fabrikant: <i>(Manufacturer)</i>		Fabrikantens navn, registrerede firmanavn eller registrerede varemærke og kontaktadresse som krævet i henhold til artikel 11, stk. 5, i Byggevareforordningen.
4	Bemyndiget repræsentant: <i>(Authorised representative)</i>		Dette punkt medtages og udfyldes kun, hvis der er udnævnt en bemyndiget repræsentant. I så tilfælde anføres navn og kontaktadresse på den bemyndigede repræsentant, hvis beføjelser omfatter opgaverne i artikel 12, stk. 2, i Byggevareforordningen.
5	System eller systemer til vurdering og kontrol af konstansen af ydeevnen (AVCP): <i>(System/s of assessment and verification of constancy of performance)</i>		Nummeret på det gældende system eller de gældende systemer til vurdering og kontrol af byggevarens ydeevnes konstans (AVCP), jf. bilag V til Byggevareforordningen. Anvendes der flere systemer, anføres de alle her.
6a	Harmoniseret standard (hEN): <i>(Harmonised standard)</i> Notificeret organ / Notificerede organer: <i>(Notified body/ies)</i>		Referencenummeret på den harmoniserede standard og dennes udstedelsesdato (dateret reference). Identifikationsnummeret på det/de notificerede organ/organer.
6b	Europæisk vurderingsdokument (EAD): <i>(European Assessment Document)</i> Europæisk teknisk vurdering (ETA): <i>(European Technical Assessment)</i> Teknisk vurderingsorgan (TAB): <i>(Technical Assessment Body)</i> Notificeret organ / notificerede organer: <i>(Notified body/ies)</i>	<i>Da en fabrikant kan udarbejde en ydeevnedeklaration udelukkende på grundlag af enten en harmoniseret standard eller en ETA, som er udstedt for varen, bør disse to forskellige situationer i punkt 6a og 6b behandles som alternativer, men kun en af dem kan anvendes i en given ydeevnedeklaration. I dette eksempel refereres der til en hEN, hvormed punkt 6b udgår.</i>	Referencenummeret på det europæiske vurderingsdokument (EAD) og dets udstedelsesdato. Referencenummeret på den europæiske vurdering og dens udstedelsesdato. Navnet på det tekniske vurderingsorgan, som har udstedt den relevante ETA. Identifikationsnummeret på det/de notificerede organ/organer.
7	Deklareret ydeevne/deklarerede ydeevner: <i>(Declared performance/s)</i> De væsentlige egenskaber som fastsat i de harmoniserede tekniske specifikationer for den eller de tilsligtede anvendelser, der er anført i punkt 2. <i>(Se Anneks ZA i den relevante hEN)</i>	Ydeevnerne der skal deklareres udgør kernen i DoP'en. De ydeevner, som skal deklareres fremgår af Anneks ZA i den relevante harmoniserede standard (hEN) eller ETA.	For hver af de væsentlige egenskaber, den deklarerede ydeevne, efter niveau eller klasse eller i en beskrivelse i forbindelse med denne egenskab eller for egenskaber, for hvilke der ikke deklareres nogen ydeevne, anvendes bogstaverne »NPD« <i>(No Performance Determined — ingen ydeevne fastlagt)</i> .
7.x	Deklareret ydeevne, jf. Anneks ZA i hEN/ETA		
7.x	Deklareret ydeevne, jf. Anneks ZA i hEN/ETA		
7.x	Deklareret ydeevne, jf. Anneks ZA i hEN/ETA		
8	Referencenummeret for den specifikke og/eller relevante tekniske dokumentation, der er anvendt, og de krav, varen opfylder.		Dette punkt medtages i en ydeevnedeklaration, hvis der er anvendt specifik teknisk dokumentation og/eller relevant teknisk dokumentation i overensstemmelse med artikel 36-38 i forordning (EU) nr. 305/2011.
www	Link til online kopi af ydeevnedeklarationen		Hvis du vil uploade en kopi af ydeevnedeklarationen til et websted, kan du angive linket her.
S	Underskrevet for fabrikanten og på dennes vegne af: [Navn], [Sted], [Dato] og [Underskrift]		Ydeevnen for den vare, der er anført ovenfor, er i overensstemmelse med den deklarerede ydeevne. Denne ydeevnedeklaration er udarbejdet i overensstemmelse med Byggevareforordningen på eneansvar af den fabrikant, der er anført ovenfor.

Markedskontrol af byggevarer

Den danske markedsovervågningsmyndighed overvåger løbende markedet for byggevarer i Danmark.

Markedskontrollen følger af byggevarereforordningens krav og omfatter i praksis alle byggevarer, som er omfattet af en harmoniseret standard eller ETA.

Det kontrolleres således, om byggevareren er CE-mærket, følges af en ydeevnedeklaration og anden påkrævet dokumentation, f.eks. en attest eller et certifikat for tredjepartskontrol.

Markedskontrollen sker både i form af proaktive og reaktive kontrolindsatser. Formålet med markedskontrollen er at sikre, at danske forbrugere og virksomheder har adgang til sunde og sikre byggevarer, der er markedsført og handlet i fair konkurrence.

Der gennemføres årligt en række proaktive markedskontrolindsatser rettet mod forskellige byggevarer, hvor udvalgte forhandlere, fabrikanter, importører og byggepladser får besøg af markedskontrollen.

De reaktive kontroller er anmeldelser fra virksomheder og borgere. Markedsovervågningsmyndigheden behandler herefter sagerne.

Hvis der efter en partshøring af en virksomhed konstateres, at en byggevarer ikke lever op til kravene i byggevarereforordningen - det kan

f.eks. være mangler ved CE-mærket eller ydeevnedeklarationen - vil der blive givet påbud om at få det ulovlige forhold bragt i orden.

Virksomheden vil skulle dokumentere, at påbuddet er efterlevet. Det kan f.eks. være ved at indsende et nyt CE-mærke og ydeevnedeklaration med de korrekte oplysninger.

Opfyldes det første påbud ikke, vil der blive udstedt et andet påbud om, at markedsføringen og salget af byggevareren skal stoppe. Der kan undtagelsesvist også ske, at en byggevarer skal tilbagekaldes fra markedet.

Der kan endvidere blive foretaget en politianmeldelse for overtrædelse af reglerne.

I Danmark giver markedskontrolbekendtgørelsen en begrænset mulighed for kontrol af markedsføringen af byggevarer, der ikke er omfattet af en standard.

Det vedrører, at en byggevarer skal være egnet til det, den markedsføres til, og at der ikke må vildledes om byggevarerens lovlige anvendelse i byggeri eller om vares egenskaber.

De faktiske forhold, som en virksomhed angiver, at byggevareren kan, skal kunne dokumenteres. Dette krav omfatter også genbrugte byggevarer.

Hvis du bliver opmærksom på en byggevarer, som du har mistanke om ikke efterlever kravene til CE-mærkning mv., kan byggevareren anmeldes på www.byggevarerinfo.dk. Her kan du også finde mere information om markedsovervågningen af byggevarer i Danmark og EU.

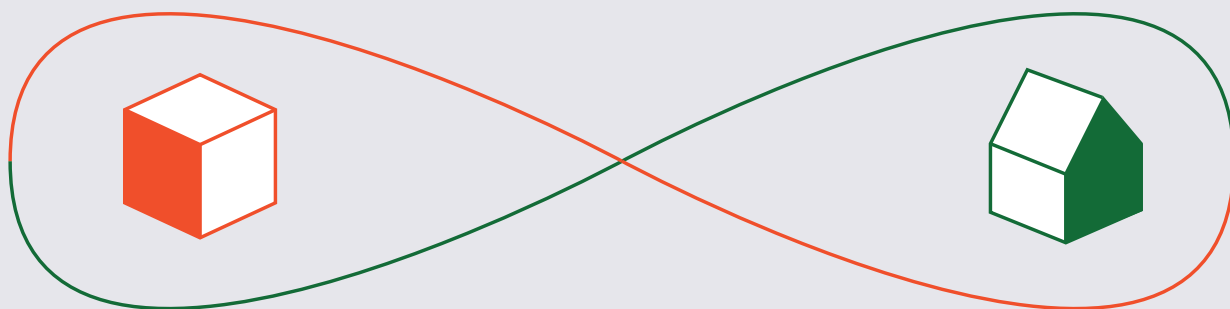
Det betyder begreberne og forkortelserne

Der er mange forkortelser og begreber i denne vejledning. De er kort forklaret nedenfor.

Annex ZA	Anneks ZA er et informativt anneks i de harmoniserede standarder, som angiver hvilke krav der gælder for deklarering af byggevarens ydeevner.	Fabrikant	Enhver fysisk eller juridisk person, som fremstiller en byggevare eller får en sådan vare konstrueret eller fremstillet og markedsfører denne vare under sit navn eller mærke.
AdCos	Administrative Cooperation Groups / Samarbejdsgrupper for markedsovervågning af CPR. Medlemmerne af AdCo-grupperne udpeges af medlemsstaterne, og repræsenterer de nationale myndigheder med kompetence inden for markedsovervågning i den givne sektor.	Forordning	En forordning er en EU-retsakt, altså en slags EU-lov. En forordning er (modsat et direktiv) direkte anvendelig i medlemsstaterne. Det betyder, at den er gældende i EU's medlemslande uden først at skulle indarbejdes i medlemslandenes lovgivning.
AVCP	System of Assessment and Verification of Constancy of Performance / system til vurdering og kontrol af ydeevnens konstans. Der anvendes fem forskellige systemer, som betegnes: 1+, 1, 2+, 3 og 4.	FPC	Factory Production Control / Fabriksproduktionskontrol. For at kunne CE-mærke en byggevare, skal fabrikanten have en fabriksproduktionskontrol. FPC'en skal certificeres af et notificeret organ (NB) ved AVCP-system 1+, 1 og 2+.
Bemyndiget repræsentant	Enhver i EU etableret fysisk eller juridisk person, som har modtaget en skriftlig fuldmagt fra en fabrikant til at handle på dennes vegne i forbindelse med varetagelsen af specifikke opgaver.	GNB	Group of Notified Bodies / Koordineringsforum for Notificerede Organer.
Byggevare	Dit produkt eller system er en byggevare - i byggevarerforordningens (CPR) forstand - når den fremstilles og bringes i omsætning med henblik på, at den skal indgå varigt i et byggeri eller dele heraf, samt når byggevarens ydeevne har indflydelse på byggeriets ydeevne for så vidt angår de grundlæggende krav til byggeriet.	hEN / EN	Harmonised European standard / Harmoniseret Europæisk Standard. I referencen til en standard er EN anført foran standardens nummer og udgivelsesdato. DS/EN refererer til Dansk Standards danske oversættelse af standarden.
CE	CE er en forkortelse for Conformité Européenne / den europæiske konformitetskomiteen. CE-mærkningen udgør selve CE-mærket og et resumé af oplysningerne i DoP'en.	Importør	Enhver fysisk eller juridisk person, der er etableret i Unionen og som bringer en byggevare fra et tredjeland i omsætning på EU-markedet.
CEN	Comité Européen de Normalisation / European committee for standardization / Den Europæiske organisation for standardisering.	ITT	Initial Type Testing / Førstegangsprøving.
CPR	Construction Products Regulation / byggevarerforordningen (EU no. 305/2011). CPR kan fremsøges på www.eur-lex.europa.eu	ITC	Initial Type Calculation / Indledende beregning.
Delegerede retsakter	Delegerede retsakter benyttes til at udbygge eller ændre visse ikke-væsentlige bestemmelser i en lovgivningsmæssig retsakt.	MSA	Market Surveillance Activities / Markedsovervågningsaktiviteter.
Direktiv	Et direktiv er med hensyn til det tilsigtede mål bindende for enhver medlemsstat, som det rettes til, men overlader det til de nationale myndigheder at bestemme form og midler for gennemførelsen.	NB	Notified Body / Notificeret Organ. Notificerede organer i EU kan fremsøges på NANDO.
Distributør	Enhver fysisk eller juridisk person i forsyningskæden, som gør en byggevare tilgængelig på markedet. Dvs. alle forhandlere, grossister og lignende, som køber og sælger byggevarer indenfor EU/EØS.	NANDO	New Approach Notified and Designated Organisations Information System. NANDO er navnet på Europa-kommissionens hjemmeside / informationssystem, hvor notificerede organer (NB) kan fremsøges: www.ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando
DoP	Declaration of Performance / Ydeevnedeklaration. DoP'en er grundlaget for CE-mærket. DoP'en indeholder alle oplysninger om fabrikanten, byggevareren og dens ydeevne, mens CE-mærket indeholder et resumé.	NPD	No Performance Determined / Ingen ydeevne fastlagt. NPD ses i ydeevnedeklaterationer og CE-mærkninger, når der ikke er fastlagt en ydeevne.
DS	Dansk standard, som står for at implementere de europæiske standarder, og i visse tilfælde oversætter DS de europæiske standarder til dansk. Den danske oversættelse har betegnelsen DS/EN.	OJ / OJEU	The Official Journal of the European Union / EU-tidende. Harmoniserede standarder er først gældende, når de er annonceret i EU-tidende.
EOTA	European Organisation for Technical Assessment. Den Europæiske Organisation for Teknisk vurdering.	PCP	Product Contact Points for construction / Kontaktpunkt for byggevarer.
EAD	European Assessment Document / Europæisk vurderingsdokument. EAD'ere er juridisk ligestillet med harmoniserede standarder (hEN). Med afsæt i en EAD udstedes en ETA for den specifikke byggevare eller byggesystem, før fabrikanten må CE-mærke sin byggevare, såfremt der ikke findes en hEN.	REACH	The EU Chemicals Regulation on Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals / EU-forordning om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (EU no. 1907/2006).
ETA	European Technical Assessment / Europæisk Teknisk Vurdering. ETA'er er frivillige og kan udstedes for specifikke produkter eller byggesystemer fra en specifik fabrikant, hvis produktet/byggesystemet ikke er omfattet af en harmoniseret standard. ETA'en danner grundlag for, at fabrikanten kan CE-mærke byggevareren, og udstedes på grundlag af en EAD.	SCC	Standing Committee for Construction / Det stående Byggeudvalg.
EØS	Europæisk Økonomisk Samarbejdsområde. EØS-aftalen omfatter i dag Island, Norge og Liechtenstein, som gør det muligt for de tre lande at være en del af EU's indre marked.	STD	Specific Technical Documentation / Specifik teknisk dokumentation.
EU	Den Europæiske Union er en økonomisk og politisk union med 28 medlemsstater, der alle er beliggende i Europa, med en samlet befolkning på mere end 510 millioner indbyggere.	TAB	Technical Assessment Body / Teknisk vurderingsorgan. Det er TAB'er, som udsteder ETA'er for et konkret produkt. ETA-Danmark er medlem af EOTA og teknisk vurderingsorgan i Danmark.

Her finder du mere viden

- **Byggevareinfo.dk**
Info om byggevarer, harmoniserede standarder, spørgsmål / svar, markedsovervågning, samt anmeldelsesblanket ift. ulovlige byggevarer
- **Bygningsreglementet.dk**
- **TBST.dk**
Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens hjemmeside
- **Byggevareforordningen**
EU no. 305/2011, kan fremsøges på eur-lex.europa.eu og Retsinformation.dk
- **Markedskontrolbekendtgørelsen**
BEK nr 688 af 17/06/2013, kan fremsøges på Retsinformation.dk
- **Vejdirektoratet.dk**
- **DanskStandard.dk**
- **ETA-Danmark.dk**
- **NANDO - notificerede organer**
ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando
- **EU-Kommissionens hjemmeside**
ec.europa.eu/growth
- **EU-Kommissionens FAQ**
ec.europa.eu/growth/sectors/construction/product-regulation/faq/

..... Kend din byggevare

Denne vejledning er resultatet af et bredt samarbejde blandt byggeriets parter

Vejledningen stiller skarpt på fabrikanter, importører og distributører af byggevarer og de forpligtigelser, der følger med, når byggevarer fremstilles, markedsføres og sælges i EU.

Vejledningen fortæller om de mest centrale forpligtigelser, men er ikke udtømmende. Sæt dig derfor altid ind i reglerne, som gælder for dit produkt.

Der findes en tilsvarende vejledning, som er målrettet bygherrer, byggetekniske rådgivere, entreprenører og almindelige forbrugere af byggevarer. Find den på Byggevareinfo.dk.

Vejledningen er resultatet af et bredt samarbejde mellem Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen og Arbejdsgiverne, Arbejdstilsynet, Branchehuset, Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Standard, Danske Ark, Danske Byggecentre, ETA-Danmark, FRI, Miljøstyrelsen, Tekniq, Teknologisk Institut og Vejdirektoratet.

